

① 577 mile

577 mile

3002

The Name of the Parsha

① outnick

The word "Shemos" means "names," as in the verse, "These are the names of the children of Israel who came to Egypt" (1:1).

A person's name is an extremely personal matter. Whenever a person hears his name called out, the word resonates in his heart and lifts his spirits. People feel so strongly for their names that they will pay fortunes to have their names written on buildings, as they yearn for their identity to be perpetuated in stone. In fact, a name is such a deep-rooted entity that, if a person faints (God forbid), whispering his name into his ear can actually bring him back to consciousness.

This is the inner significance of a name. Superficially, however, a name does not express a person's unique, essential qualities at all. In fact, many different people possess exactly the same name!

A name thus expresses somewhat of a paradox. On the surface, a name tells you nothing about a person. And yet on probing deeper, it is a word that represents a person's total uniqueness.

And it is precisely for this reason—the paradoxical quality of a name—that this Parsha is called "names."

The paradox in our Parsha is that we read here of a moment of gloom for the Jewish people. They descend into exile. They are enslaved. And when a glimmer of hope appears on the horizon, when Moshe comes to redeem the Jewish people, the immediate result is that things get worse.

And yet, on the other hand, the Midrash states that the key theme of our Parsha is redemption! (Shemos Rabbah 1:5)

But that is why the Parsha is called "Names," for a name is also a paradox, precisely the same type of paradox which we witness in this Parsha. For just as a name is, superficially, a concealment of a person's true identity—for so many other different people share the same name—and yet, deep down, a person feels that his name represents his total uniqueness; so too, Parshas Shemos is superficially a concealment of the Jewish spirit, but deep down, that spirit always remains intact and alive.

(Based on Sichas Shabbos Parshas Shemos 5746)

② Letter in the Scroll p. 110-114

For the first time in history, memory became a religious obligation. Jews were commanded to become the people who never forget. And they never did.

As we have already seen, Judaism is a religion of questions. The Passover seder begins with the questions asked by a child. Yet there is one question never asked. Why was the Exodus necessary at all? Had God not led the Israelites into Egypt, He would not have had to rescue them and set them free. The story of Abraham and his children might have been quite different. It might have gone like this: Settling in the land of Canaan, Abraham's children grew, prospered and multiplied until eventually they became a tribe, a people, a power, a state. There might have been no exile and no redemption. Why, then, did the Israelites have to leave the land before they could enter it? Why did they first have to be slaves before they could be free?

The Hebrew Bible, the Torah, is an unusual book. It is, as I have said, the unique endeavor to communicate the truths that can never be told as system; the truths that can only be told as story, handed on from parents to children, preserved not as a historical document but as a living memory, one that shapes the lives of successive generations as they continue to walk toward the promised land.

It is the ultimate antimythological story of how God is not in nature, and how man, responding to God, can rise above nature. At the simplest level this means that those who are part of the covenant may never take things for granted. Nothing to Jews is merely natural—not marriage, not childbirth, not social structures, not the possession by a people of its land. Everything that could be seen as the unchanging, inevitable way of things, endorsed by nature or by nature's gods, is perpetually questioned in Judaism. If it is wrong, it must be changed. If it is right, it must be sustained by a conscious moral decision, an act of the free human will.

This is the key to many otherwise perplexing stories of

the Hebrew Bible. Strangest of all is the story of the binding of Isaac. Abraham and Sarah have been promised children. In successive revelations God tells them that they will become a great nation, as many as the dust of the earth, the stars of the sky. Nor will they be one nation alone. Abraham will be the father of many nations. Yet the years pass and they do not have a child. The first recorded words of Abraham to God are, "O Sovereign Lord, what can You give me since I remain childless?" The first Jew feared he would be the last. The eternal people almost dies out in its first generation.

In desperation Sarah gives Abraham her handmaid Hagar as wife, an established custom in patriarchal times. Hagar has a child, Ishmael. Now at last Abraham has a son. Yet God tells him that Ishmael is not the one. He too will be blessed and will become a great nation. But he is not the child of the covenant. God repeats the promise that Sarah will have a child. She laughs. She is past childbearing age. Physiologically it is impossible. Yet the child is born. He is called Isaac, meaning the "laughter" that turned from incredulity to rejoicing. And then, just as the story seems to have reached its happy end, we hear the words spoken by God to Abraham: "Take your son, your only son, Isaac, whom you love, and go to Moriah and sacrifice him there as a burnt offering."

It is one of the most devastating moments in all literature. All of Abraham and Sarah's hopes are about to be destroyed at the command of the very God who had promised them a child. Silently Abraham takes his son, travels to the mountain, builds an altar, binds his son, takes the knife and lifts his hand. At that moment a voice from heaven cries, "Stop. Do not lay a hand on the boy." And so the trial ends.

①

3) pe

as incomprehensibly as it began. Why the drawn-out hopes, the repeated disappointments, and the final joy only to be so nearly shattered for all time?

The answer is this. What we have, we eventually take for granted. Only what we lose and are given back again do we not take for granted, but consciously cherish and constantly protect. This sequence of events, told time and again in different contexts, is one of the axes of Jewish spirituality. Nothing is more natural than procreation. The entire structure of plant and animal, as well as human, life is directed to it. Every species devises ways of replicating itself and handing on its genetic endowment to the future. This is nature's most fundamental mechanism. But to be a Jew is to see nothing as merely natural, not even the process of bringing a new generation into the world.

Abraham and Sarah had a child because they so nearly did not have a child. Never again, after their experiences, could they or their descendants take children for granted. The years of waiting, the disappointment of Ishmael, the near-loss of Isaac, burned into Jewish consciousness the knowledge that generational continuity does not simply happen. Judaism became, and still is, that rarest of phenomena, a child-centered faith.

Just as Abraham and Sarah lost and were given back their child, so the Israelites in Egypt lost and were given back their freedom. The oldest and most tragic phenomenon in history is that empires which flourish eventually decline. Freedom becomes license, license becomes chaos, chaos becomes the search for order, and the search for order becomes a new tyranny imposing its will by the use of force.

That has been the trajectory of virtually every civilization known to man. It begins by taking freedom lightly, assum-

ing that once gained it will continue of its own accord, forgetting that it exists and is sustained only by constant vigilance and repeated acts of self-restraint.

The Jewish people were, from the outset, called on to live out the truth that the free God desires the free worship of free human beings, and that therefore it must construct a society whose members never take freedom for granted. Before they could taste freedom—not merely live it but taste it with the starburst of flavor that only a starving man knows when he tastes food—they had first to lose it. The experience of slavery became, for an entire people, the matrix of the passion for freedom. It became part of their memory, renewed each year and handed on to their children, as the taste of unleavened bread and bitter herbs.

Freedom cannot simply be conceived in the mind and then translated into life, nor is it arrived at instantaneously through revolutionary moments as if slaves could break their chains and become overnight a nation of free people. As the old Jewish saying has it: It took one day to take the Israelites out of Egypt. It took forty years to take Egypt out of the Israelites. Freedom is the political transformation that occurs only through personal transformation. Judaism is the truth that can only be told as story, the truth that unfolds in the course of history, as part of the experience of a people who undertake a long journey, extended over many generations and continued by the act of passing on their memories and hopes to their children so that they never forget where they came from and where they are going to. Freedom is one such truth, and in the life of society it is the most fundamental. When Moses led his people out of Egypt, he did more than remove their chains. He taught them and us what it is to stay free: Never take freedom for granted.

כח היהודי לעומת כח הגוי

"ובני ישראל פרו וישרצו ויעצמו במאד מאד ותימלא הארץ אותם" "שהיו יולדות ששה בכרס אחד" (רש"י).

הדבר מדהים! כל יצור שקיים בעולם ככל שהוא ידוכא ויעונה כך הוא ילך וידעך לאט לאט עד שיוכחד לגמרי מן העולם, וכאן אנו רואים תופעה הפוכה לגמרי ככל שעם ישראל מדוכא ומעונה כך גדל ומתעצם כחו, עד כדי כך שלעתים נראה שמהמכות עצמם עם ישראל שואב כח נוסף וכמו שמעיד הפסוק "וכאשר יענו אותו כן ירבה וכן יפרוץ" הלא פלא הוא כיצד יתכן הדבר שבני ישראל מתחזקים לפי קצב השעבוד המצרי במקום להחלש ממנו.

בנקודה זו מתחדדת ההבנה במהות הכח של העם היהודי השונה במהותו מכח הגוי, הגוי הכח הרומיננטי שבו הוא כמובן הגוף, הגוי מטפח ומיעל במשך כל ימי חייו את כח הגוף על תרבויותיו השונות, וככל שיגבר ויתחזק בו הכח הגופני כך תגדל ותרבה עצמתו וכן להפך ככל שיחלש כחו הגופני כך תלך ותתמעט יכולת ההשרדות שלו, ולעומת זאת הכח הרומיננטי של היהודי הוא הכח הרוחני שבו וכך זה במהותו מתנגד הוא לחיזוק יכולות הגוף השונות כיוון שכוחות אלו מחלישות וממעטות את הכח הרוחני שבאדם, מעתה ברור מאד הפסוק "כאשר יענו אותו" ככל שיענו ויחלישו את כח הגוף של עם ישראל "כן ירבה

4) א.כ.ל

2

וכן יפרוץ הכח הרוחני של עם ישראל, ואת זה הגוי המצרי לא מבין
אלא הוא מכה וחובט בכל הכח הוא לא תופס כלל שהוא מכה בעצמו
כי ככל שהוא יכה חזק יותר ויתמעט כח הגוף כך ילך ויגבר כח הרוח.

רמז נאה לכך טמון ברשי" הנ"ל "שהיו יולדות ששה בכרס אחד"
מדוע דווקא שישה הלא גם חמשה רבעיה שלישיה או אפילו "רק"
תאומים יכול להיות נס היסטורי שעם שלם יולד ברציפות זה אחר זה
כולם תאומים הלא נס הוא? הלא גם כנס כזה היו רואים את יד ה'
א"כ מדוע צריך ליצר נס כה גדול ובלתי נתפס של ששה בכרס אחד?

המדרש אומר (שמו"ר פ"א) "בא משה לפני פרעה ואמר וכי אפשר
לבני אדם שיעשו מלאכה תמיד בלי הפסק ולא יהיה להם מרגוע בנתיים,
אמר לו לך ובחר לך יום אחד שלא יהיו עושים בו מלאכה, ובחר משה
ביום השבת, וכיון שנתן הקב"ה שבת על ידו אז שמח במתנת חלקו
שבחר לחלקו יום השבת וזהו שתקנו ישמח משה במתנת חלקו"

יוצא איפה שבני ישראל היו משועבדים למצרים ששה ימים בלבד,
המציות של האדם בעולם הזה היא ביחידות של זמן המחולקות לשבעה
ימים, אם ננסה להגדיר את חיי האדם במציאות של זמן הנתון שיצא
לנו הוא סך שבועי, אדם שואל את חברו "מה אתה עושה במשך
השבוע?", או "אני עסוק מאד כל השבוע" "אני בחופש כל השבוע"
משפטים אלו ודומיהם מגלים לנו שגם האדם מתיחס לעצמו כיצור החי
ביחידות זמן הבניות משבעה ימים. ומתוך אותה מציאות אנושית של
שבעה ימים היו בני ישראל משועבדים בגופם שישה בלבד כלומר הדיכוי
העצמי \ הגופני שלהם היה שש מתוך שבע וכנגד אותו דיכוי של הגוף
שהיה בששה מתוך שבעת ימי מציאות האדם כנגד זה מתחזקת והולכת
כחה הרוחני של ישראל באותה מדה של ששה בכרס אחד, ומה לך
חיווק גדול יותר ברוחניות מאשר ריבוי בילדי ישראל הקדושים והטהורים
אשר בהבל פיהם מגינים על העולם, מה לך תוספת גדולה יותר ברוחניות
של כלל ישראל יותר מכך.

וקח לי משם שני גדיי עזים (כו, ט)

והראה שהמצוות ניתנו לצרף את ישראל ולזככם, ובכל מצוה ומצוה יש
טעמים וסודות רבים בעלמם, וכן הוא במצוות פסח שיש לה כוונות נסתרות,
ובציאת מצרים נצטרף לה טעם נוסף לקיימה לדורות היינו זכר ליציאה
ממצרים, ושפיר שיצאם קיים הפסח ולא מטעם של זכר ליצירת מצרים, ועיין
בבית הלוי פרשת בא שפרש כן.
ועוד נבאר שפדום מתן תורה, עיקר קיומן של המצוות לא היתה עשייתם
בפועל דוקא, אלא הכוונה הרצויה והמחשבה הטהורה בשעת מעשה לעשות
לצון אבינו שבשמים ולהשיג החיקונים שמביאה המצווה. וזה שיצחק ביקש
שני עזים אחד לפסח ואחד להגיגה, ולא עיכבה הקרבנו בבמת יחיד, אלא
אכל הפסח במחשבת טהורה, ונתכוון באכילה להארה שהיא מביאה, היינו
השגת האמונה, ובזה קיים המצווה וזכה להארה שזוכים כיום מקיום המצווה.
וכן מבאר הגר"ח מוולאז'ין וצ"ל בספר "נפש החיים", שיעקב לקח שתי
אניות לנשים. וגם עמרם נשא דודתו שידעו שיזכו בכך לתיוקנים נפלאים,
ולא גרעו מהחשוב דהרי פדום מתן תורה לא נותנינו במצוות אלא עיקר
המצווה היתה הכוונה הרצויה. אבל אחרי מתן תורה אי אפשר לזכות לאור
המצווה בכוונה בלבד, אלא מוטלת על כל אחד ואחד החובה לקיים ההלכה
על כל פרטיה ודקדוקיה.

5
pe

6
טעם וצ"ל

לך איש מבית לוי (ב, א)
תמוה היאך נשא עמרם את יוכבד דודתו, וכן למה לא נקב
שמותיהם לכתוב וילך עמרם ויקח את יוכבד לאשה.
והנראה שלפני מתן תורה עיקר טעמם של המצוות היה לקשר בין
אדם לאביו שבשמים, היינו עיקר המצוה היתה התכלית והלשמה שבה,
לא האופן בה נעשתה ולכן מצינו בעמרם שנשא את יוכבד דודתו, ואף
יש כזה איסור ערוה, אבל עמרם היה קדוש ומופשט לגמרי מכל תאוה
שמית וחי בעוה"ז כמלאך ממש, וכמו שמפורש (סוף פ"ק דב"ב) שמת
נעטיו של נחש, והיינו שלולא קללת נחש לא היה מת לעולם, וגם יוכבד
זיתה צדקנית, וזווגם זה עם זה היה בקרושה ובטהרה בהתפשטות תאוה
נשמית, וכיון שכל כוונתם היתה לשמה, הותרו כזה קודם מתן תורה, וכן
מצינו ביעקב שנשא ב' אחיות, שכל כוונתו לשמה, וכעין זה מביא בנפש
החיים מהגר"ח מוולאז'ין, ועיין עוד מה שבארתי באריכות בפר' תולדות
ויקח שני גדיי עזים, וא"ש דלא פירש שמותיהם, דהיינו שנישאו ככל
נשואין, אלא מפרש בפסוק וילך איש מבית לוי ויקח את בת לוי, להדגיש
יותר בבת לוי שהודווגו זה לזה בקרושה ובטהרה כעבודה דלויים.

3

DISCOVERING MOSHE

The Torah tells of how Moshe came upon an Egyptian taskmaster beating a Hebrew slave. The verse states:

He looked this way, and that way, and saw that there was no one, and he slew the Egyptian and buried him in the sand.²⁹

The simple meaning of the verse is that Moshe first checked that there was no one there who might report him to Pharaoh, and then proceeded to take action against the Egyptian.

One of the great Chassidic masters interpreted the verse as follows. Moshe was of Hebrew descent, and yet grew up in an Egyptian palace.

He was inclined to see himself as being a composite person with an integrated identity, i.e., a "Hebrew-Egyptian." However, this way of defining himself became untenable on that day when he saw the two sides of himself in irreconcilable conflict: an Egyptian beating a Hebrew.

What was Moshe to do? It was impossible to look upon this scene and respond appropriately as a Hebrew-Egyptian, for there was no course of action which would not pit one side of himself against the other.

In this defining moment, Moshe had to decide who he really was. Thus the verse says: "He looked this way and that way," i.e., Moshe looked at one side of himself and saw a Hebrew, and the other side of himself and saw an Egyptian. "And he saw that there was no one" — Moshe saw that the person he thought he was doesn't really exist, for now he realizes that he cannot be both. He will have to choose. "And he slew the Egyptian and buried him in the dust." Moshe killed the Egyptian inside of him, for he realized that although he had been brought up in Egypt, that was not who he was. He was a Hebrew.³⁰

Aggadot
R' Issac
Bensheim

8

1 (כה) וירא אלהים את בני ישראל. פירש רבי אברהם כי ראה החמס שהיו מצרים עושים להם בגלוי, וידע אלהים העשוי להם בסתר. ורש"י פירש וידע אלהים נתן עליהם לב ולא העלים עיניו מהם. ובבן הוא על דרך הפשט, כי בתחילה היה מסתיר פניו מהם והיה לאכול, ועתה שמע אלהים נאקתם וראה אותם. לומר שלא הסתיר פניו עוד מהם וידע את מכאובם וכל הנעשה להם ואת כל הצריך להם, והאריך הכתוב להזכיר טענות רבות בגאולתם: וישמע אלהים את נאקתם, ויזכור אלהים את בריתו, וירא אלהים, וידע אלהים, כי ידעתי את מכאובי, כי אע"פ שנשלם הזמן שנגזר עליהם לא היו ראויים להגאל, כמו שמפורש על ידי יחזקאל, אלא מפני הצעקה קבל תפלתם ברחמי. ועל דרך האמת יש בכתוב הזה סוד גדול מסתרי התורה לומר כי עלה ענויים* למאור פניו וקרב אותם אל הדעת, כענין בקרב שנים תודיע ברגז רחם תזכור, ולכן יאריך הכתוב בזה אחרי שאמר כבר וישמע אלהים, ויזכר אלהים, ונתפרש הפסוק הזה במדרשו של רבי נתוניא בן הקנה* תבינהו משם:

שלישה דברי.

דרך ארץ מה יעשה אדם ויהנם אמר להן ירבה בישיבה וימעט בסחורה אמרו הרבה עשו כן ולא תועיל להם אלא יבקשו רחמים ממי שתחכמה שלו שנאמר כי ה' יתן חכמה מפיו דעת ותבונה, תני ר' חייא משל למלך בשך ורם שעשה סעודה לעבריו ומשגר לאוהביו ממה שלפניו מאי קמ"ל דהא בלא הא לא סגי, מה יעשה אדם ויתעשר אמר להן (א) ירבה בסחורה וישא ויתן באמנה אמרו לו הרבה עשו כן ולא תועיל אלא יבקשו רחמים ממי שתעושר שלו שנאמר לי הכסף ולי הזהב מאי קמ"ל דהא בלא הא לא סגי

9
10
11

1 והנה אחד מן הכללים הגדולים בדרכי השגחה הוא, דאע"ג דהקבי"ה רואה הכל ויודע כל המציאות, אבל כך סידר הוא יתבי בסדר הנהגת העולם - שכביכול כאילו אינו רואה מה שאין מראים לפניו ואינו יודע מה שלא מעוררים אליו יתבי. וזה כלל הפונה לכמה וכמה פניות בהשגחה בכדי להעמיד יסוד צלם אלקים והבחירה, שהם עיקר מטרת בריאת האדם וכל העולמות. וכן הוא גם בענין צרותנו של האדם, שאפילו אם האדם באמת בצרה גדולה, אבל אם אינו מפרש צרתו לפני בוראו, הרי מדרכי ההשגחה הוא שכאילו אין הקבי"ה רואה ואינו שומע, ורק כפי שפורשים את הענין לפניו יתבי, כך נראים הדברים בשמים. אם הוא צועק חמס על נפשו ההולכת לשאול ועל שהוא בצרה גדולה ואיומה, אז עולים הדברים ונראים כביכול לפני הבורא. ואז, כמו אב רחמן המתרגש ומתעורר מהצעקות היוצאות מפי בנו ופונה מכל עסקיו בכדי להצילו, כן כאשר עולים למעלה צעקות אנושות הצילני השם, מגיעות הצעקות לפניו יתבי. ואין שום דבר היכול למנוע מהן להגיע לפניו יתבי, וכלשון חז"ל, (בי"מ דף

10
מזכיר
גמולת
א"ת

4

נייט) כל השערים ננעלו חוץ משערי אונאה ודמעה. משל לאבא שכעס על בנו, והוציאו מביתו, ואף ששומע קולו בחוץ בוכה ומתחנן אינו מתפייס להכניסו, אך אם פתאום הוא שומע צעקת אימים, הצילה אביו!! הנה אריה נורא פעור פה עומד לנגדי לטורפני, הרי יזנק האב כברק לפתוח הדלת להכניסו פנימה להציל נפשו מני שחת.

(11)
 ס

והגם שהמשל הנזכר נכון הוא, אבל לאמיתות הענין עדיף להשתמש במשל פשוט יותר, משל לאחד שאביו רופא מומחה למחלות לב, והנה קורה שהבן חלה קשות בלבו, וכששוכב בביתו על ערש דוי שואלו חבירו, איך זה שאבך, שהוא מומחה מופלג למחלה זו במיוחד, אינו נמצא כאן לרפאותך, אמר לו הבן, פשוט מפני שאין לאבי רוח הקודש, ואני עדיין לא ספרתי לו על דבר מחלתי וממילא הוא שאינו יודע כלל שחולה אני. כן ממש הדבר הזה, כיון דכתיב (ותחילים ק"ל) ה' שמעה בקולי תהייתה אינך קשובות לקול תחנוני, הרי זו גזירת הכתוב שהקב"ה שומע כביכול באזנים, ולא משתמש ברוח הקודש, ואם לא מספרים לו - כביכול שאינו יודע, בינו זאת שנורא הוא עד כמה בדרכי ההשגחה הדברים כפשוטם - ובת קול יוצאת מן שמים מנהמת ואומרת - למה אינך מספר לי את

6

(12) ק"ל (13) מה שכואב לך, הרי מיד אבוא לעזרתך.

(13) ונתנה בדבר זה שנמנע משה רבינו מלמול

את בנו משום חולשא דאורחא, יש מקום לשאול על זה מהא דאיתא ברש"י דברים ל"ג ט' על מה שנאמר: ובריתך ינצרו. שנצרו ברית מילה. שאותם שנולדו במדבר של ישראל לא מלו את בניהם והם היו מולין ומלון את בניהם. — הרי ששכח לוי לא היו משגיחין על הסכנה שיש בדרך והיו מלון את בניהם במדבר. והכתוב משבח אותם על זה, ואם בן קשה מפני מה משת בעצמו היה מונע את עצמו מלמול את בנו מפני חשש סכנת חב"ד.

6

ואפשר לומר שזהו לפי מה דאיתא ברמב"ם בפ"ה מיסודי התורה ה"ב: שכל מי שנאמר בו ועבור ואל יהרג ונהרג ולא עבר הרי זה מתחייב בנפשו. — וכתב על זה הגמ' ונאמר דאמילו לפי סברת רבינו אם הוא אדם גדול וחסיד ורא שמים ורואה שהרור פרוץ בכך רשאי לקדש את השם ולמשה עצמו אמילו על מצות קלה כדי שיראה העם ולמדו ליראה את השם ולאחזק בכל לבם. — ולכן שפור שבט לוי שנחמנו להיות מחמקדים שבעם אפשר היה להם להתחמיר על עצמם ולקיים מצות מילה גם באופן של סכנת כדי שמחם ילמדו העם לחבב את המצות. אבל משת שהיה מקטנו את עצמו ולא החזיק את עצמו לגדול ולא עוד שלא היה אז בתוך בני ישראל שילמדו ממעשיו לכן מנע את עצמו מלמול את בנו במקום סכנה.

6

4

re

(14) ראשון סוף ה:ק

ד כל מי שנאמר בו יעבור ואל יהרג ואל עבר הרי זה מתחייב בנפשו. וכל מי שנאמר בו יהרג ואל יעבור ונהרג ולא עבר הרי זה קדש את השם. ואם היה בעשרה מ ישראל הרי זה קדש את השם ברכים, כדניאל חנניה מישאל ועזריה וכו' עקיבה וחביריו. ואלו הם הרוגי מלכות שאין מעלה על מעלתם. ועליהם נאמר כי עליך הורגנו כל היום נחשבנו כצאן טבחה. ועליהם נאמר אספו לי חטידי כורתני בריתי עלי זבח: וכל מי שנאמר בו יהרג ואל יעבור ועבר ולא נהרג הרי זה מחלל את השם, ואם היה בעשרה מ ישראל הרי חלל את השם ברכים, ובטל מצות עשה שהיא קדוש השם ועבר על מצות לא תעשה שהיא חילול השם. ואף על פי כן מפני שעבר באונס אין מלקין אותו ואין צריך

1

(15) כוס שנתה ס

ואעפ"כ מפני שעבר באונס אין מלקין אותו וכו'. ל"כ גם כן המוספות גר"ש ה"ל על יבימות (נד) והביאו לר"מ קלמנר נפרק דני יעמטל (פ"י ה) לענין גלוס לאור וכו'. ועי' ד"ה דלמנן שמימי שעבר גלוס אין מלקין אותו ולין ממתין אותו בימי כשאר עמיתו מון ממי שמשויה ללא על הערה

3